

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький коледж
Львівського національного аграрного університету

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
Н.Н.Сорочан
«   »   2015 року

ПОЛОЖЕННЯ
про практичне навчання студентів
Чернівецького коледжу
Львівського національного аграрного університету

Розглянуто та схвалено
на засіданні Педагогічної ради
протокол від 12.02.15 № 4

м.Чернівці,
2015

1. Мета і завдання практичного навчання

Метою практичного навчання студентів коледжу є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців з вищою освітою відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня та сприяють поліпшенню якості підготовки фахівців. Завданням практичного навчання є:

- підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;
- набуття навичок:
  - прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;
  - впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
  - співпраці з трудовим колективом;
  - відповідної робітничої професії.

Практичне навчання студентів передбачає безперервність і послідовність його проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх молодших спеціалістів.

2. Складові практичного навчання

Практичне навчання складається з лабораторних і практичних занять, навчальних і виробничих практик студентів.

Лабораторне заняття - студенти під керівництвом викладача особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди для практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою досліджень. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю, виконання завдань, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист.

Практичне заняття - форма навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Навчальні практики проводять згідно з робочим навчальним планом спеціальностей, графіком навчального процесу в навчальних кабінетах, лабораторіях, а також провідних підприємствах, в організаціях та установах, що відповідають вимогам освітньо-професійних програм підготовки молодших спеціалістів. Завданням таких практик є ознайомлення студентів зі специфікою напряму та спеціальності, формування компетенцій згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційних характеристик, в окремих випадках - оволодіння робітничою професією. Керівництво практикою забезпечують

педагогічні працівники коледжу, які згідно з наказом директора відповідають за виконання програми практики та надають допомогу студентам. Зміст, форми, тривалість, терміни проведення навчальної практики визначаються навчальним планом, програмою практики та графіком навчального процесу.

Виробничі практики (технологічна, переддипломна) проводять на старших курсах. Завданням таких практик є розширення, поглиблення та закріплення знань, які студенти отримують під час вивчення циклу спеціальних дисциплін та формування вмінь практичного застосування цих знань в умовах виробництва, набуття і вдосконалення професійної майстерності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових і дипломних проектів, звітів за практику. Такі види практик проводять у навчально-виробничих лабораторіях, на базових підприємствах, для проведення практичного навчання на основі укладених договорів. Керівництво практикою забезпечують педагогічні працівники коледжу та особи з-поміж адміністративного персоналу підприємств, організацій та установ. Переддипломна виробнича практика є заключним етапом практичного навчання. Її проводять на випускному курсі для узагальнення і вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і готовністю до самостійної трудової діяльності.

3. Бази практичного навчання

Базами практичного навчання студентів коледжу є навчальні кабінети, лабораторії, де проводять лабораторні й практичні заняття, навчальні, технологічні практики. Практику також проводять на базах, які відповідають вимогам програми практики. За наявності державних замовлень на підготовку спеціалістів перелік баз практики надає орган, який формує замовлення на спеціалістів. Під час підготовки спеціалістів за цільовими договорами з підприємствами, організаціями, установами бази практики передбачають у цих договорах. У випадку, коли підготовка спеціалістів здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог наскрізної програми та цього Положення) а коледж, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку спеціаліста.

Студенти можуть самостійно, з дозволу коледжу, підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання з наступним укладанням договору між коледжем і базою практики.

З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) коледж завчасно укладає договори на проведення за встановленою формою, тривалість дії договору погоджується сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики, або до п'яти років. За наявності договорів (контрактів) на навчання студентів питання бази практики окремим договором можуть не укладатися.

4. Організаційне забезпечення практичного навчання

Організаційне забезпечення лабораторних (практичних) занять:

Лабораторні (практичні) заняття з дисциплін циклу професійної і практичної підготовки проводять у спеціально обладнаних навчальних кабінетах і лабораторіях, що затверджені наказом директора коледжу;

Відповідальними за організацію і проведення лабораторних (практичних) занять у коледжі є навчальна частина, відповідні циклові комісії, викладачі.

Лабораторні (практичні) заняття з навчальних дисциплін проводять викладачі:

- ознайомлюють студентів з порядком проведення занять і безпекою праці; із системою звітності а саме: оформлення робочого зошита, виконання індивідуального завдання тощо;
- забезпечують виконання програми лабораторних (практичних) занять;
- надають студентам необхідні методичні вказівки, інструкції, документи;
- проводять обговорення змісту, порядку виконання лабораторних (практичних) завдань; підбиття підсумків занять. Для проходження лабораторних (практичних) занять студенти зобов'язані:
- прибути до місця занять до початку їх проведення;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою;
- знати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії;
- оформити робочий зошит та здати викладачу;
- нести відповідальність за результати виконаної роботи, порушення правил охорони праці та техніки безпеки.

Організаційне забезпечення практик студентів:

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладено на директора коледжу.

Навчально-методичне керівництво виконання програм практики забезпечують відповідні циклові комісії.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач навчально-виробничої практики.

До керівництва практикою студентів залучають досвідчених викладачів, а також представників адміністрації, майстрів виробничого навчання, які брали безпосередню участь у навчальному процесі.

Керівник практики від коледжу:

- перед початком практики контролює підготовленість бази практики та вживає відповідних заходів,
- проводить інструктаж з техніки безпеки, інструктаж про порядок проходження практики, надає студентам-практикантам необхідні документи (направлення, програми, звіт-щоденник, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації та інше);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, порядок оформлення всієї документації,
- у тісному контакті з керівником практики забезпечує високу якість її

проходження згідно з програмою, контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки,

- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення таблиця відвідування студентами бази практики;
- подає завідувачу навчально-виробничої практики письмовий звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Розподіл студентів на практику проводять з урахуванням замовлень на підготовку спеціалістів, їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання. Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, коледж передбачає проведення практик у терміни згідно з навчальним планом.

Бази практик в особі їх перших керівників разом з навчальним закладом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначаються в окремих розділах договорів на проведення практики.

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому, не менше 50 відсотків часу відведено на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

Студенти коледжу під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про порядок проходження практики, правила техніки безпеки і консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконання завдань практики;
- своєчасно подати необхідні звітні документи та захистити звіт за результатами практики.

5. Методичне забезпечення практичного навчання

Проведення усіх видів практичного навчання здійснюється відповідно до навчальних планів та графіків навчального процесу з кожної спеціальності.

Методичним забезпеченням практик студентів коледжу є :

- типові програми практики;
- робочі програми практик студентів, зокрема наскрізні;
- паспорти баз практичного навчання;
- звіт-щоденник проходження практики студентом;
- наказ директора коледжу;
- положення.

Відповідальність за наявність методичного забезпечення практичного навчання та його якість несуть викладачі та відповідні циклові комісії.

6. Підбиття підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Форма звітності студента за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого керівником практики. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з охорони праці, висновки, пропозиції та інші пункти. Оформлюють звіт за єдиними вимогами, які встановлені навчальним закладом, і подають керівнику практики від коледжу впродовж перших трьох днів після закінчення практики.

Звіт з практики захищає студент (з диференційованою оцінкою) перед комісією, призначеною наказом директора. Оцінку за практику вносять у заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку і враховують під час визначення розміру стипендії.

Студенту, який не виконав програму практики частково або повністю з поважних причин, термін виконання переносять наказом директора коледжу на інший період із збереженням стипендії.

Студента, який не виконав програми практики повністю або частково без поважних причин і неатестований за її результатами, відраховують. Навчальний заклад надає можливість пройти практику повторно через рік. За цей період студент повинен подати в навчальний заклад позитивну характеристику з місця роботи за фахом.

За результатами практики викладач - керівник практики готує звіт з підбиття підсумків практики і подає його до навчальної частини.

Підсумки практики обговорюють на засіданнях циклових комісій, а загальні підсумки підбивають на засіданнях педагогічної ради не менше одного разу протягом навчального року.